

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Jan Górski

SSN Antoni Górski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa T. K.

przeciwko J. G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 sierpnia 2013 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 22 kwietnia 2013 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od powódki na rzecz pozwanego
120 zł kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu
zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 22 kwietnia 2013 r. odrzucił skargę kasacyjną powódki T. K. od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 22 listopada 2012 r. jako nieopłaconą.

W zażaleniu na to postanowienie skarżąca zarzuciła naruszenie art. 112 ust. 2 i 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dalej u.k.s.c.), w zw. z art. 130 § 1 i 2 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie oraz art. 112 ust. 3 u.k.s.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie.

W konkluzji wniosła o jego uchylenie i zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 112 ust. 3 u.k.s.c. - w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 7, poz. 45), która weszła w życie z dniem 19 kwietnia 2010 r. – jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego i wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Zmiana treści art. 112 u.k.s.c. dokonana wzmiankowaną ustawą miała na celu przyspieszenie postępowania w sytuacji, w której czynności za stronę wykonuje profesjonalny pełnomocnik, a charakter tych czynności nie wymaga dodatkowych wskazówek ze strony sądu. Pełnomocnik taki ma - co do zasady - obowiązek samodzielnego określenia i wniesienia opłaty stałej lub stosunkowej, obliczonej od podanej przez stronę wartości przedmiotu sporu (art. 130² § 1 k.p.c.).

Artykuł 112 ust. 3 u.k.s.c. nie tylko wyznacza termin do uiszczenia opłaty w razie prawomocnego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, ale jednocześnie wyłącza możliwość wdrożenia postępowania naprawczego określonego w art. 130 § 1 k.p.c., co oznacza, że profesjonalny pełnomocnik

powinien sam obliczyć i uiścić należną opłatę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011 r., V CZ 30/11, niepubl.).

Powódka reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika w niniejszej sprawie została zwolniona od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej ponad kwotę 3.200 zł (k. 315), a w pozostałym zakresie jej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych został oddalony.

Wobec częściowego oddalenia wniosku zobowiązana była zatem z mocy ustawy do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej w terminie tygodniowym od dnia doręczenia postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 7 marca 2013 r. tj. od dnia 15 marca 2013 r.

Podkreślić należy, że ustawodawca w art. 112 u.k.s.c. nie ograniczył zastosowania normy w nim wyrażonej od całkowitego albo częściowego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że szczególna regulacja zawarta w art. 112 ust. 3 u.k.s.c. dotyczy zarówno oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w całości, jak i w części (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2011 r., III CZ 70/10, niepubl., z dnia 23 marca 2011 r., V CZ 116/10, niepubl., z dnia 2 czerwca 2011 r., I CZ 51/11, niepubl., z dnia 6 lipca 2011 r., I CZ 72/11, niepubl., z dnia 28 września 2011 r., I CZ 86/11, niepubl., z dnia 9 listopada 2011 r., II CZ 88/11, niepubl. i z dnia 9 listopada 2011 r., II CZ 100/11, niepubl.).

Ponadto, jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 2 czerwca 2011 r. (I CZ 51/11, niepubl.), za takim rozumieniem art. 112 ust. 3 u.k.s.c. przemawia cel jego ustanowienia, aktualny także w razie częściowego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, polegający na przyspieszeniu postępowań sądowych oraz odciążeniu sądów od dokonywania czynności związanych z wzywaniem stron reprezentowanych przez profesjonalnych pełnomocników o uiszczenie opłat sądowych w sytuacji, gdy konieczność uiszczenia opłaty i jej wysokość wynika jednoznacznie z przepisów u.k.s.c. oraz orzeczeń sądów w przedmiocie złożonego przez stronę wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

Należy zaznaczyć, że powódka zaskarżyła postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 7 marca 2013 r. zażaleniem, które zostało odrzucone postanowieniem tego Sądu z dnia 25 marca 2013 r. Wbrew sugestiom skarżącego, zażalenie to nie mogło być potraktowane przez sąd ponowny jako wniosek o zwolnienie od opłaty kasacyjnej. Art. 130 § 1 k.p.c. nie pozwala sądowi na zmianę sensu pisma procesowego złożonego przez profesjonalnego pełnomocnika.

Sąd Najwyższy, na wniosek żalącego, rozpoznaje również te postanowienia sądu drugiej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Przy rozpoznawaniu zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające nieopłaconą skargę, na wniosek żalącego, rozpoznaniu podlega zatem także postanowienie oddalające wniosek o zwolnienie od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi.

W zażaleniu skierowanym przeciwko odrzuceniu skargi kasacyjnej został zawarty wymagany w art. 380 k.p.c. sformułowany *expressis verbis* wniosek o rozszerzenie kontroli na postanowienia Sądu Apelacyjnego o odmowie zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej w całości.

Wbrew twierdzeniom skarżącej Sąd Apelacyjny słusznie odrzucił zażalenie skarżącej na postanowienie tego Sądu o częściowym zwolnieniu powódki z opłaty od skargi kasacyjnej. Na postanowienie to nie przysługuje bowiem zażalenie.

Odnosnie natomiast postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 7 marca 2013 r. o częściowym zwolnieniu powódki od opłaty od skargi kasacyjnej należy zauważyć, że Sąd uwzględniając wysokość miesięcznego dochodu powódki oraz wydatki na bieżące utrzymanie zwłaszcza, że powódka nie ma na utrzymaniu innych osób co wynika ze złożonego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, trafnie ocenił, że będzie w stanie uiścić część opłaty od skargi kasacyjnej w wysokości 3200 zł. Zaistnienie nowych okoliczności uprawniało stronę do wniesienia kolejnego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, a za taki nie może zostać uznane złożone przez skarżącą niedopuszczalne zażalenie na postanowienie w przedmiocie częściowego zwolnienia jej od opłaty od skargi kasacyjnej.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny zasadnie odrzucił skargę kasacyjną powódki jako nieopłaconą, co skutkuje oddaleniem zażalenia powódki jako bezzasadnego, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴, z zasądzeniem od powódki kosztów postępowania zażaleniowego (98 § 1 k.p.c.).